

**A Kartográfiai Szakosztály munkájáról, 2015-ben
(A lemondó szakosztályelnök beszámolója,
Busics György, a Jelölőbizottság elnöke megkeresésére)**

Ez a Beszámoló nagyon rövid áttekintés a Kartográfiai Szakosztály elmúlt 25 éves, és egyben az utóbbi tisztújítást követő 4 éves időszakáról.

A szakosztályvezetésről

Nagy elődök után – az ELTE Térképtudományi Tanszékét megalapító Irmédi-Molnár László; térképi névírás nagy szakértője, Takács József; a 19 kötetes Magyarország földrajzinév-tára munkáiban már kiváló kollégám és részben tanítómesterem, Mélykúti Mihály; a Kartográfiai Vállalatot világszínvonalra felhozó főmérnök, majd igazgató, Domokos György; és végül az akkor még a közvetlen főhatóságunkat képviselő, de később a magyar kartográfiát vitatható módon átszervező vállalat-, illetve kft-igazgató, Papp-Váry Árpád – nyomdokaiba lépve vehettem át a Szakosztály vezetését az 1990. október 15-én megtartott tisztújító közgyűlésen. Akkor nem gondoltam arra, hogy mintegy negyed évszázadon át – a szakosztályvezetők közül messze a leghosszabb ideig – szolgálhatom szakmámat ebben a tisztségben.

Ez talán válasz is egyben azoknak, akik azt kérdezik: miért mondok most le. Fiatalításra van szükség! A változó, a megújuló kartográfia más vezetést kíván. S bízom abban, hogy a szakosztály tagjaival egyetértésben teszek javaslatot Gede Mátyás, az ELTE Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszékének adjunktusa, a jelenlegi szakosztálytitkár személyében a következő negyed évszázad szakosztályelnökére, valamint tagtársunk Szabó Renáta, az MTA CSFK Földrajztudományi Intézet MNA kutatócsoportja tagjának az új szakosztálytitkári jelölésére. Itt köszönöm meg a sokesztendős munkámat támogató szakosztálytitkárok: Buga László, Boholy Ágnes, Hidas Gábor és Gede Mátyás segítő közreműködését a szakosztály életének alakításában.

A Szakosztály működéséről

Nemcsak a mi Szakosztályunk, de más MFTTT-beli csoportok aktív működéséhez is (lehetőleg ingyenesen biztosítható) helyszín, színvonalas előadók és érdeklődő hallgatóság szükséges. Mindennek biztosítása a szakosztályelnök és a -titkár feladata.

Napjainkban szakmai előadásainkra szakfolyóiratunkon a *Geodézia és Kartográfián*, illetve az *MFTTT honlapján* keresztül, de levelezőlistákon is felhívjuk a potenciális hallgatóság figyelmét. A felhívásokat az *ELTE Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszék oktatói és hallgatói listáján*, korábban a *Szarvas András működtette* – ma a magam összeállította szűkebb körű – *térképész, valamint az Orosz László gondozta térképbarát levelezőlistán* is közzétesszük. Ily módon – bár a helyszín többnyire azonos (az ELTE épülete) –, a hallgatóságot természetesen nem kizárólag az ELTE oktatói és hallgatói adják. Korábban, 1992 előtt, amíg a Kartográfiai Vállalatnál dolgoztam, a helyszín természetesen a cég Tanácssterme volt.

Ha azt mondom, hogy érdeklődés hiányában egyetlen előadásunk sem maradt el 25 esztendő alatt, az annak bizonyítéka, hogy sikerült érdeklődésre számot tartó előadókat és témákat választani, ugyanakkor sikeres volt a tagság mozgósítása is.

Amire igazán büszke vagyok, az az MFTTT-honlapra is belinkelt Kartográfiai Szakosztály honlapjának létrehozása, illetve annak gazdag adattartalma, amely számot ad az elmúlt 25 év munkájáról is. Hozzáférhetők itt az 1956-ban megalapított Szakosztályunk történetének, valamint szakfolyóiratunk a *Geodézia és Kartográfiával* való kapcsolatának

elemző értékelése mellett a szakosztályelnöki beszámoló, a tisztségviselők felsorolása, és – nem utolsósorban – az elhangzott előadások bemutatása.

Tanszéki honlapunkon (<http://lazarus.elte.hu>), bízhatunk ebben, az „Események” rovatban továbbra is helyet kapnak majd a Szakosztályunkkal kapcsolatos dokumentumok, így az előadások anyaga is:

<http://lazarus.elte.hu/hun/hunkarta/mfttt-kartografiai-szakosztaly/kartografiai.htm>

Mindezek gyűjtését, gondozását Gede Mátyás szakosztálytitkár, valamint Kenderes Dóra, az MFTTT korábbi ügyvezetője segítségével végzem, és Zentai László tanszékvezető kollégám biztosította a közzétételt. Az anyag folyamatosan bővült, ahogy a régebbi előadások prezentációit kollégáim előkeresték. Ha csak cikk formájában tudtuk fellelni ezeket, azt szkenneltük, és szövegfelismerővel beolvastuk. Jelenleg már közel 90 előadás eredeti anyaga elérhető az elhangzott több mint 140-ből, ha a következő szemeszter általam szervezett „búcsúanyagát” nem is tekintjük.

A taglétszámnövelés kérdése

Továbbra is az mondható, hogy a „fiatalítás” nehezen megy. Szinte csak a tudományos diákköri munkában részt vevő és a doktorandusz hallgatók azok, akik „beszervezhetők”. Hosszabb távon reálisan tagként csak velük számolhatunk. Az előadásokat látogatók körében azonban fel-feltűnnek tanszékünk hallgatói és más szakosztályok tagjai is, sőt társaságunkon kívüliek, rokon szakterületek képviselői is, a meghirdetett téma függvényében. Véleményem szerint nem lenne szerencsés az érdeklődők elriasztása erőltetett tagtoborzással. Sokkal inkább szakmai érdek, a társszakmai érdeklődés fenntartása.

Képviselés, kapcsolattartás rokon szervezetekkel

Szakosztályunk tagjai mint korábban, továbbra is aktív résztvevői az alábbi szervezetekben, testületekben folyó munkának:

Nemzetközi Térképészeti Társulás (ICA),

Nemzetközi Tájéfutó Szövetség (IOF),

Nemzetközi Térképtörténeti Társaság (ISHM)

MTA Földtudományok Osztálya,

Tárcaközi Földrajzinév-bizottság,

Magyar Földrajzi Társaság,

Térképbarátok Társulata.

A fentiek közül az Eötvös Loránd Tudományegyetem Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszékének Zentai László tanszékvezető által szerkesztett honlapján az ICA (ICA CET, ICA CCC, ICA MNB), az IOF, az ISHM és a Térképbarátok Társulata eseményeiről is tájékozódhat az érdeklődő, az ESEMÉNYKRÓNKA mezőre kattintva pedig napról napra követheti a tanszéki munkatársak, így a szakosztálytagok talán legaktívabb részének részvételét a nemzetközi és hazai szakmai közéletben.

Budapest, 2015. január 23.

Márton Mátyás